
Uddannelse **2**

Rådsmødekonklusioner om nye indikatorer	2
Hvad mon Kommissionen har i ærmet?	3
Ny rapport om naturfagsundervisning	4
EIT – Flagskibet i stiv kuling	4

Beskæftigelse **7**

Børns Rettigheder	7
En sejr for den danske model	7
Høring om den sociale virkelighed	8

UDDANNELSE

Rådsmødekonklusioner om nye indikatorer

Der arbejdes i EU-systemet i øjeblikket på nye indikatorer for uddannelsesområdet, og på rådsmødet (Uddannelse) 25-25. maj blev undervisningsministrene enige om et sæt [konklusioner](#) baseret på [Kommissionens forslag til et nyt sæt indikatorer](#).

Indikatorer har en central placering i EU's uddannelsespolitik, da det er ét af de redskaber, der er til rådighed inden for Den Åbne Koordinationsmetode. Indikatorerne anvendes som måleredskab i forbindelse med de benchmarks, der er enighed om, til at vurdere, hvor tæt de enkelte medlemslande er på at opfylde målsætningerne. Indikatorerne for uddannelse har derfor stor indirekte indflydelse på prioriteringerne indenfor uddannelsespolitik på EU-niveau – og derfor også i Danmark.

De nye indikatorer skal supplere de generelle indikatorer for Lissabon-strategien og erstatte de hidtidige 29 indikatorer på uddannelsesområdet, som – sammen med de 5 benchmarks - er blevet brugt til at vurdere udviklingen mod de 13 detaljerede mål i [Uddannelse og Erhvervsuddannelse 2010](#).

I forhold til Kommissionens forslag til nye indikatorer er de to største ændringer, at de centrale politikområder er fjernet, og at et par af de foreslåede indikatorer er blevet strøget. Det er desuden væsentligt at bemærke, at rådsmødekonklusionerne understreger, at arbejdet med at udfærdige indikatorerne endnu ikke er afsluttet. I konklusionerne opfordrer Rådet således Kommissionen til at udarbejde et nyt forslag på baggrund af Rådets konklusioner. Kommissionens forslag til en meddelelse opstiller en ramme for det nye sæt indikatorer, og de enkelte dele skal komplementeres og udfyldes løbende. Rammen skal således uddybes af Kommissionen i et nyt forslag, før Rådet vedtager dem endeligt.

Da uddannelsespolitik er et suverænt nationalt anliggende, er anvendelse af indikatorerne frivillig for medlemslandene. Det betyder fx, at de lande, der ikke ønsker at deltage i de undersøgelser, som skal levere datagrundlag til nogle af indikatorerne, står frit. Det har i forbindelse med OECD's [TALIS](#) undersøgelse den konsekvens, at mange af medlemslandene vil mangle i statistikkerne, da de har fravalgt deltagelse i TALIS, selvom Kommissionen har lokket med en stor medfinansiering (1 mio.€ til fordeling mellem landene)

Ændringer i forhold til Kommissionens forslag

I forhold til Kommissionens oprindelige forslag har Rådet (Uddannelse) fjernet fire indikatorer. De tilbageværende 16 opdeles i fire områder alt efter deres status: 1) De som næsten er klar til at blive anvendt (dvs. de er nærmere defineret og der foreligger datagrundlag), 2) de som kræver yderligere præcisering, 3) de som er under udarbejdelse i samarbejde med andre internationale organisationer og 4) de som er under udarbejdelse samt kræver nye EU-undersøgelser. I det følgende kan man læse områdeopdelingen. De undersøgelser, som skal lægge data til, og som DLI kender, er tilføjet i parentes.

1. Indikatorer som kan baseres på eksisterende data, og som i det store og hele er nærmere defineret. Data bliver som hovedregel indsamlet i de enkelte medlemslande:

- Deltagelse i førskoleundervisning

- Personer med kort skolegang
- Læsefærdigheder, matematik og naturvidenskab ([PISA](#))
- Unge, der har afsluttet en uddannelse på gymnasieniveau
- Personer med en videregående uddannelse
- Voksnes deltagelse i livslang læring
- Mobilitet på tværs af grænserne blandt studerende på videregående uddannelser
- Befolkningens uddannelsesniveau

2. Indikatorer som i vid udstrækning kan baseres på eksisterende data, og som er defineret, men kræver yderligere præcisering:

- Specialundervisning
- Ikt-færdigheder
- Investering i uddannelse

3. Indikatorer der stadig er ved at blive udarbejdet i samarbejde med andre internationale organisationer:

- Medborgerkompetencer
- Voksnes færdigheder ([PIAAC](#))
- Faglig udvikling af lærere og undervisere ([TALIS](#))

4. Indikatorer, der stadig er under udarbejdelse, og som skal baseres på data fra nye EU-undersøgelser. Kommissionen opfordres til at undersøge mulighederne for at opstille indikatorer vedrørende:

- Sprogkundskaber ([survey om sprogkundskaber](#))
- Læringskompetencer

Det betyder, at fire indikatorer er skrevet ud i forhold til det oprindelige forslag. Det drejer sig om følgende fire indikatorer:

- Skoleforvaltning
- Skoler som lokale læringscentre med mange formål
- Inddeling af uddannelsessystemerne i grupper
- Afkast af investeringer i uddannelse

Du kan læse mere om arbejdet med indikatorer i [EUpDate 2/2007](#), hvor Kommissionens oprindelige forslag bliver gennemgået.

21. juni/EL

Hvad mon Kommissionen har i ærmet?

Via Kommissionens egne meddelelser, rådsmødekonklusioner og de uofficielle kanaler, danner DLI sig løbende et overblik over hvad Kommissionen kan forventes at præsentere forslag om på uddannelsesområdet, og det er efterhånden ikke så lidt. DLI forventer på nuværende tidspunkt, at Kommissionen inden for den nærmeste fremtid vil præsentere:

- En meddelelse om et nyt sæt indikatorer for uddannelse baseret i de seneste rådsmødekonklusioner
- En meddelelse om grundskolen (Modernising the School)

- En anbefaling om læreruddannelsen
- En meddelelse om statistik for videnskab, teknologi og innovation
- En meddelelse om 'evidens-baseret politikudvikling' indenfor uddannelsespolitikken.

Det må desuden forventes, at der også snart sker noget med hensyn til [EQF'en](#), hvorimod det ser ud som om, at arbejdet med [ECVET](#) først for alvor skrider frem i foråret 2008. Derudover arbejdes der i øjeblikket med høringen til '*Grønbogen om Det Europæiske Forskningsrum*', som man kan læse om i [EUpDate 3/2007](#).

21. juni/EL

Ny rapport om naturfagsundervisning

Den 12. juni 2007 offentliggjorde Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Forskning en ny rapport om naturfagsundervisning, '[Science Education NOW](#)'. Rapporten blev bestilt af [Generaldirektoratet for Forskning](#) og [Generaldirektoratet for Kultur og Uddannelse](#), som sammen nedsatte en ekspertgruppe i efteråret 2006. Gruppen, som har udfærdiget rapporten, blev ledet af Michel Rocard, (MEP) der er tidligere premierminister i Frankrig.

Rapporten undersøger, hvordan man kan øge unge menneskers interesse for naturvidenskabelige studier og præsenterer en række resultater og anbefalinger, som knytter sig til strukturerne i og omkring undervisningen samt den pædagogiske tilgang. Hovedbudskabet i rapporten er, at undervisningen i naturfag i Europa bør ændres radikalt, hvis der skal skabes interesse for naturfag hos unge mennesker, og hvis naturfaglig dannelse i de europæiske befolkninger skal sikres.

I rapporten præsenteres begrebet Inquiry-Based Science Education (IBSE), som er problemorienteret pædagogik med et stærkt fokus på eksperimenter og elevernes naturlige nysgerrighed. IBSE præsenteres i rapporten som et middel til at opnå store resultater på en lang række områder.

Derudover anbefales de to projekter [Sinus-transfer](#) og [Pollen](#) som eksempler på "best practice", med konkrete eksempler på, hvordan naturfagsundervisningen i Europa kan forbedres.

21. juni/EL

EIT - Flagskibet i stiv kuling

[Det Europæiske Teknologiiinstitut](#) (EIT) er et højspændt politisk emne, og spillet om EIT, som tiltænkes rollen som det europæiske flagskib på vidensområdet, har efterhånden stået på et godt stykke tid. Nye læsere kan med fordel læse de tidligere artikler i [EUpDate 3](#) og [4](#) fra 2006 for en detaljeret gennemgang af forslaget om oprettelsen af EIT.

Forløbet op til det officielle forslag

Forslaget om et europæisk teknologiiinstitut blev oprindeligt fremsat af Kommissionens formand José Manuel Barroso i februar 2005 som en del af den relancerede Lissabon-strategi. Efter en [offentlig høring](#) i 2005 – 2006 og to meddelelser fra Kommissionen om rammer og ambitioner for projektet, fremlagde Kommissionen sit [forslag d. 18. oktober 2006](#). Forslaget har undervejs været udsat for betydelig modstand. Imidlertid er oprettelsen af et europæisk eliteuniversitet selveste kommissionsformandens personlige prestigeprojekt, så i de fleste kommentatorers øjne, har det aldrig været et spørgsmål om, hvorvidt projektet bliver ført ud i livet, men hvordan. Forslaget er dog blevet ændret betydeligt i forhold til det oprindelige forslag.

På grund af modstand i Ministerrådet og en kritisk rapport fra Kommissionens eget rådgivningsorgan om forskning (EURAB), måtte Kommissionen således først opgive tanken om at oprette et nyt, samlet universitet og derefter idéen om at etablere EIT i et allerede eksisterende universitet. Dette har ført frem til den nuværende struktur med virtuelle netværk mellem universiteter, forskningsinstitutioner og virksomheder (de såkaldte Knowledge and Innovation Communities - KIC'er).

Den politiske proces

Forslaget om oprettelsen af det Europæiske Teknologiinstitut blev fremlagt under paragraf 157 om konkurrenceevne for vækst og industri, hvilket har to umiddelbare konsekvenser. For det første betyder det, at det er Europa-Parlamentets og Rådets respektive udvalg for industri (og ikke undervisning), som skal følge forslaget. For det andet betyder det, at forslaget skal følge den politiske beslutningsprocedure, som kaldes [den fælles beslutningsprocedure](#) (og ikke [den åbne koordinationsmetode](#) som uddannelsespolitikken følger). Hovedtrækkene i den fælles beslutningsprocedure er, at Ministerrådet og Europa-Parlamentet skal blive enige med sig selv og hinanden om en endelig lovtæst, hvilket sker over en række behandlinger, hvor Ministerrådet og Parlamentet tager stilling til hinandens forslag.

På nuværende tidspunkt er den politiske proces nået hen mod slutningen af den første af op til tre behandlinger. Ministrene blev således enige om en såkaldt 'fælles tilgang' på det seneste [Rådsmøde for konkurrenceevne](#) og Europa-Parlamentets ordførende udvalg har netop stemt om et udkast til en udtalelse på det seneste møde i udvalget for [industri, forskning og energi](#). Det samlede Parlament skal så stemme om en udtalelse på baggrund af udvalgets udkast og med et øje til Rådets fælles tilgang.

Når Parlamentet har truffet beslutning, tager Ministerrådet endelig stilling til Parlamentets udtalelse. Hvis Ministerrådet kan godkende udtalelsen, er forslaget vedtaget, og hvis ikke, går forslaget til Europa-Parlamentet til andenbehandling - og så videre.

Spillet om EIT

De fire afgørende punkter i diskussionen om EIT er, om EIT skal oprettes permanent eller midlertidigt, hvorvidt EIT skal kunne udstede eksamensbeviser, antallet af KIC'er og (selvfølgelig) finansieringen.

På nuværende tidspunkt ser det ud som om, Rådet og Parlamentet kan blive enige om en eller anden model for en midlertidig oprettelse af EIT. Rådet hælder mod, at EIT bliver oprettet med 2-3 KIC'er fra 2008-2013, hvor EIT skal fremlægge en videre plan til evaluering, mens Parlamentet ser ud til at hælde mod, at der i 2013 skal være en decideret midtvejs-evaluering, som skal bedømme hvorvidt EIT skal oprettes *i det hele taget*.

Med hensyn til udstedelsen af eksamensbeviser, ser løsningen ud til at blive, at EIT ikke udsteder eksamensbeviser, men at de universiteter, som indgår i KIC'erne, udsteder beviser eller diplomer med et EIT-mærke på. Om finansieringen er der bred uenighed.

Afslutningsvis er der også brede diskussioner om graden af autonomi for EIT. Her lader det til, at de borgerlige kræfter trækker i retning af udbredt autonomi for EIT, mens socialdemokraterne mener, at EIT skal underlægges demokratisk kontrol gennem Europa-Parlamentet og Rådet.

Overblik over udviklingen i arbejdet med EIT

2005 forår	Kommissionens forårsrapport lancerer idéen om EIT
2005-2006	Europæisk høring om EIT
2006 februar	Meddelelse fra Kommissionen om EIT
2006 juni	Meddelelse fra Kommissionen om EIT
2006 oktober 2007 februar	Europa-Kommissionens forslag til en forordning om oprettelsen af EIT Paasilinnas forslag til Europa-Parlamentets udtalelse
2007 marts	Udtalelse fra ØSU
2007 marts	Formandskabets første kompromisforslag
2007 marts	Impact Assessment rapport bestilt af ITRE udkommer
2007 april	Erna Hennicot-Schoepges ændringsforslag til Paasilinnas forslag
2007 maj 2007 maj	Fælles ITRE/CULT høring i Europa-Parlamentet Rådsmøde (konkurrenceevne)
2007 juni	Afstemning i Europa-Parlamentets udvalg for industri om udkast til udtalelse
2007 juni	Ministerrådet (konkurrenceevne) vedtager fælles tilgang

Muligt fremtidigt scenario

2007 (efterår)	Parlamentet vedtager en udtalelse om EIT
2007 december	Det Europæiske Råd vedtager en forordning om oprettelse af EIT
2008 januar	Lancering af EIT med 1-3 pilot-KIC'er
2013 ???	Midtvejsevaluering på baggrund af erfaringer med pilot-KIC'erne

26. juni/EL

BESKÆFTIGELSE

EU-strategi for børns rettigheder

I 2006 offentliggjorde Kommissionen sin meddelelse: ”[Mod en EU-strategi for børns rettigheder](#)”. Denne strategi søger at beskytte børns rettigheder i EU-lande, såvel som i lande uden for EU’s grænser. I juni 2007 har denne strategi været til diskussion i nogle af udvalgene i Europa-Parlamentet, og i udvalget for kultur og uddannelse blev det påpeget, at:

”... retten til uddannelse er en grundlæggende forudsætning for den samfundsmæssige udvikling af børnene og skal være tilgængelig for alle børn på grundlag af deres individuelle evner samt uafhængighed af deres etniske og samfundsmæssige oprindelse samt af deres familiestilling” ([2007/0000\(INI\)](#)).

Udover at retten til uddannelse er en grundlæggende rettighed, blev børnearbejde og lige muligheder (der i øvrigt var tema for EU i 2006) diskuteret inden for rammerne af børns rettigheder. Hele diskussionen om børns rettigheder kan relateres til [FN-konventionen om børns rettigheder](#), og børn defineres da også, som i FN-konventionen, som personer under 18 år.

Kommissionens strategi for EU’s indsats for børns rettigheder søger, på kort sigt, at tage hånd om nogle presserende problemstillinger. Herunder rådgivning til seksuelt misbrugte børn, støtte til bank- og kreditkortsektoren i kampen mod betaling af børneporno på internettet, en handlingsplan for børn i udviklingslande, samt bekæmpelse af børnefattigdom i EU. På længere sigt skal EU, ifølge den fremlagte strategi, etablere et EU-agentur for grundlæggende rettigheder og oprette et europæisk forum på internettet for børns rettigheder. Det understreges af Kommissionen, at børn i høj grad skal deltage i disse fora og være med til etableringen.

Det er meningen at EU i samarbejde med FN’s menneskerettighedsorganisationer skal fremme og forbedre børns rettigheder på verdensplan, og at dette skal ske med et særligt fokus på piger og børn af minoriteter.

21. juni/LWT

EU sejr for den danske model

Det er i orden, når fagforbund laver sympatistrejker og blokader mod udenlandske virksomheder for at få dem til at indgå overenskomst. Den vurdering kommer generaladvokaten ved EF-Domstolen med i sin anbefaling til en afgørelse i den såkaldte Vaxholm-sag.

EF-Domstolens generaladvokat, italieneren Paolo Mendozzi, slår hermed fast, at retten til faglige konflikter er en grundlæggende rettighed i EU, dog skal det fra sag til sag vurderes, om konflikten overholder spillereglerne. Generaladvokatens udtalelse konkluderer, at faglige organisationer kan tvinge en leverandør af tjenesteydelser fra en anden medlemsstat til at overholde de lønftaler, der er fastsat i en kollektiv overenskomst, så længe de kollektive kampskridt er begrundet i et formål af almen interesse som fx at hindre løndumping eller forringelse af arbejdsvilkår. Generaladvokatens anbefaling skal ses i lyset af, at EF-Domstolens dommere i fire ud af fem sager følger udtalelsen fra generaladvokaten.

Vaxholm-sagen begyndte i 2004, da det lettiske byggefirma 'Laval un Partneri' afviste den svenske fagbevægelses krav om overenskomst for 65 lettiske bygningsarbejdere, der skulle ombygge en skole i den stockholmske forstad Vaxholm. De svenske fagforbund varslede derfor strejke og blokade mod firmaet for at få firmaet til at skrive overenskomst. Konflikten mellem den svenske fagbevægelse og byggefirmaet Laval endte med, at Laval måtte opgive arbejdet med at ombygge skolen. Det lettiske firma forsøgte i stedet, bl.a. med hjælp fra svenske arbejdsgiverorganisationer, at få blokaden dømt ulovlig i forhold til EUs regler om fri bevægelighed for arbejdskraft og tjenesteydelser.

Selvom den europæiske fagbevægelse nu har fået styrket fundamentet under aktionsretten, skal udtalelsen vurderes på baggrund af, at det kun er en anbefaling fra generaladvokaten til de 13 EF-dommere, der har det endelige ord i sagen. I tilfælde af at EF-domstolen dømmer til fordel for det lettiske firma Laval og derved ikke anerkender fagforeningernes ret til konflikt, kan det meget vel betyde, at den danske arbejdsmarkedsmodel og det danske overenskomsts system kommer under pres.

Selvom generaladvokaten i sin anbefaling bakkede op om fagbevægelsens aktionsret, melder der sig dog nogle nye problemstillinger. Er der f.eks. skabt præcedens for, at arbejdsretlige tvister nu afgøres ved EF-Domstolen? Dette vil forskyde kompetenceniveauet fra det nationale niveau til det europæiske niveau og medføre, at der opstår risiko for, at arbejdsretlige tvister ikke vil blive bedømt på baggrund af de nationale bestemmelser og i den nationale kontekst. Endvidere er det vel i sig selv betænkeligt, at retten til konflikt i Danmark er til diskussion i EU. Det er foruroligende, at der igen stilles spørgsmålstejn ved arbejdstagernes fundamentale rettigheder!

Det forventes, at der bliver afsagt dom i Vaxholm-sagen til efteråret

21. juni/LWT

Høring om den sociale virkelighed

På baggrund af Kommissionens meddelelse til det europæiske råd: *"En dagsorden for EU's borgere – et resultatorienteret EU"* (KOM(2006) 211 endelig) vil Kommissionen lancere en høring, der skal afdække den 'sociale virkelighed' i EU. [Høringen](#) er for alle interesserede, og man kan afgive sit svar til den 31. december 2007.

Kommissionens udspil skal ses i sammenhæng med, at det opfattes som et problem, at borgerne i EU ikke i særlig høj grad får indfriet deres forventninger til EU. Heraf også titlen, *"et resultatorienteret EU"*. Kommissionen ønsker med initiativet at demonstrere, at EU er lyttende og imødekommende. Formålet med at undersøge den 'sociale virkelighed' er, med Kommissionens egne ord, *"at skabe en konsensus om de fælles sociale udfordringer, europæerne står over for"*, (KOM(2006) 211 endelig). Kommissionen høringspapirer er udformet i 3 overordnede temaer, hvor punkt 4.3 'lige muligheder' har tre underemner. Høringens kan skitseres således:

- Tendenser
- Trivsel
- Muligheder og lige adgang
 - Uddannelse
 - Beskæftigelse/arbejdspladsen
 - Samfund og sociale forhold

Kommissionen vil i høringens første punkt: *'Tendenser'*, at man tager stilling til nogle tendenser i samfundet, og erkender sig uenig eller enig i om disse tendenser er forudsætningen for at diskutere den sociale virkelighed. Under punktet *'Trivsel'* spørger Kommissionen ind til, hvad trivsel er, og i forlængelse deraf, hvad der kan gøre livet lykkeligt og tilfredsstillende. Samtidig spørger Kommissionen ind til, hvad der er de væsentligste forhindringer for trivsel i Europa. I det sidste punkt *'muligheder og lige adgang'* åbner Kommissionen diskussionen om, hvordan man kan skabe lige uddannelses muligheder for alle. Man bliver f.eks. spurgt om, hvordan man kan mindske antallet af unge, der går ud af skolen for tidligt. På beskæftigelsesområdet søger høringen at kortlægge de største hindringer for at erhverve sig et ordentligt job. Der er en tydelig relation til debatten om arbejdsmarkedsmodellen flexicurity i EU (se evt. [EUpDate 1](#)) når Kommissionen spørger: *"Hvad er den rette balance mellem jobsikkerhed og muligheder på det moderne arbejdsmarked?"* (juni 2007¹). Og i henhold til *'samfund og sociale forhold'*, ønsker Kommissionen at afdække de sociale konsekvenser af de ændrede værdier i Europa. Herunder kvindens og mandens nye roller i samfundet, folkesundhed, kriminalitet samt meget mere.

Høringen har en klar tilknytning til den europæiske sociale model og kan ses i sammenhæng med Lissabon-strategiens målsætninger, hvor social udvikling betragtes som en af grundstenene i en bæredygtig udvikling. Og det er også derfor, høringen er interessant. Høringen tager ikke udgangspunkt i komplicerede juridiske problemstillinger som den fri konkurrence eller den fri bevægelighed, men søger at lokalisere de sociale problemstillinger, som EU-borgeren oplever dem.

25. juni/LWT

EUpDate udsendes elektronisk til DLI's medlemmer
Redaktionen afsluttet den 27. juni 2007

¹ http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_da.htm